

Lapin Kansa 7.7.2007

Mihin metsiä tarvitaan

Hannu Hyvösen kirjoitus 25.6.2007 osoittaa, miten Ylä-Lapin hakkuu- ja maa- ja metsätalouden on saanut paikallisesti vahvoja nationalistisia piirteitä, mutta laajemmassa mittakaavassa se on myös osa Lapin porotaloutta ja elinkeinoelämää koskevaa murrosta, jossa poronlihan tuotannossa on siirrytty kestävästä kehityksestä kestävämpään kehitykseen, mikä tarkoittaa, että luonnonlaitumia kulutetaan enemmän kuin mitä ne uudistuvat. Siitä syystä jäljellä olevilla vanhoilla metsillä ei ole porojen talvi- eikä myöskään kesälaitumina niin keskeinen merkitys kuin mitä Suomen rajojen ulkopuolella olevalle maailmalle pyritään osoittamaan (esim. elokuva "Last Oyik").

Kiistassa yhdistyvät taloudelliset, saamelais- ja ympäristöpoliittiset, ekologiset ja sosiaaliset kysymykset sekä paikallinen, kansallinen ja kansainvälinen ja globaali mittakaava. Osallisten kirjo ulottuu ruohonjuuriaktivisteista ylikansallisiin toimijoihin pitkin Eurooppaa ja muuta maailmaa. Väitän, että kiistassa metsää ei nähdä puilta. Mielestäni poro- ja metsätalouden osalta ydinkysymyksiä ovat: mitkä ovat ekologisesti ja oikeudenmukaisen tuotannon ehdot? Kuka määrää ehdot ja kuka niitä valvoo? Miten jakautuvat hyödyt ja haitat molemmille elinkeinoille silloin kun molempia harjoitetaan kestävästi?

On uskallettava kumota se väite, että saamelainen poronhoito olisi erinomainen esimerkki luonnonvaraisesta elämänmuodosta, joka ei tule toimeen ilman vanhojen metsiä. Huono esimerkki kestävästä kehityksestä se, kun poromiehet tuovat jäkälää ja muuta rehua miljoonia kiloja alueen ulkopuolelta talviruokintaa varten. Poron täytyisi tulla toimeen luonnossa ja luonnosta. Jäkälän ja muiden rehujen tuonti on lyhytnäköistä ja jos se edelleen lisääntyy, niin porotalouden ongelmien ratkaisuja vain lykätään.

Vaikka Inarin kaikki vanhat metsät suojeltaisiin metsätaloudelta, niiden laidunvarat ei riitä nykyisille poromäärille (mm. Erkki Lumisalmi HS. 19.6.2007). Vippaskonstit eivät auta, vaan perusasiat pitää panna ensin kuntoon. Elinkeinoalan alamäestä ei kannata syyttää metsätaloutta, vaan saamelaisten poromiesten on mentävä itseensä. Poronhoitoalueen pohjoisempien paliskuntien kuluneet laitumet saadaan käyttökelpoisiksi vain vähentämällä poromääriä. Joitakin osia laitumista pitäisi rauhoittaa, jotta niiden jäkäläkasvustot elpyisivät.

Tällä hetkellä porotalouden laidunalueista on jonkin verran metsätaloukskäytössä. Korostan kuitenkin sitä, että porot itse kuluttavat tällä hetkellä eniten myös niiden alueiden laitumia, jotka eivät ole metsätalouden piirissä. Enkä näe mitään perusteita niille vaatimuksille, että jokin alue on rajattava pelkästään yhden elinkeinon käyttöön. Inarin metsiin mahtuvat sekä poro, että metsätalous kestävästi harjoitettuna. Inarin elinkeinoelämä tarvitsee kaikkia toimeentulomuotoja.

Jouni Kittinen
entinen saamelaispoliitikko